

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Creaturæ formaliter videntur in Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

item præciscere, siquidem Angelus superior in-
fictioem non tantum quidditative, sed etiam com-
prehensivè cognoscit. Resp. secundò: disparita-
tem esse, quòd potentia obediencialis non conve-
niat cum substantia Angeli in eadem ratione &
ordine cognoscibilis; cum potentia obediencialis
sit saltem connotative vel connexivè supernatura-
lis; substantia verò Angeli pertineat ad ordinem
naturalem. Atqui Divinæ perfectiones & relatio-
nes cadunt sub eodem ordine & rationem cog-
noscibilitatis supernaturalis.

21. Ad alterum eadem est solutio: nam ratio gene-
rica coloris, qualitatis, &c non cadit sub rationem
& ordinem cognoscibilitatis sensibilis, ad quam
oculus corporeus inapte naturā restringitur; sed
ad ordinem intelligibilem, qui gradus metaphy-
sicos & essentias rerum conuertitur.

Et ad additamentum Resp. Imperfectionem vi-
sionis corporeæ contingere ex imperfectione spe-
ciei, quæ ab objecto producta illud non nisi sub

certa distantia representat, atqui in visione DEI
non datur alia forma intuitivè representans, quàm
ipsa essentia DEI, cum qua & in qua, sub eadem
ratione representabilis per speciem increatam,
omnes divinæ perfectiones conveniunt.

Unde si in forma opponas: Potest oculus cor-
poreus in objecto distante attingere rationem lu-
cidi & colorati, quin attingat specificam rationem
albi, vel nigri, quantumvis album & nigrum con-
veniant sub una ratione visibilis: ergo poterit vi-
sio intellectualis attingere expressam rationem es-
sentia, v. g. non attingendo expressam rationem
omnipotentia, tamen conveniant in ratione vi-
sibilis intellectualis. Resp. distinguendo suppo-
situm antecedentis, quantumvis conveniant in ra-
tione visibilis absolute, concedo. in ratione visibi-
lis per speciem ab objecto immixtam & limitatam
ad representationem objecti sub certa distantia,
& dependentem à medio deferente, sic nego. ex
quo jam patet ratio diversitatis.

ARTICULUS II.

An, & quomodo creatura videantur in DEO.

S U M M A R I A.

1. Videntur creatura in DEO.
2. Duplex modus videndi in DEO, causaliter & formaliter.
3. Creatura videtur etiam formaliter in DEO.
4. Ratio assumpta ex continentia creaturarum.
5. An conexio DEI cum creaturis inferat imperfectionem?
6. An sequatur creaturas esse ens tam necessarium, quàm DEUS?
7. Sequitur implicante creaturâ implicare DEVM, non illative a priori, sed consecutive.
8. Quod argui perfectionem non imperfectionem.
9. Videntur creatura in DEO ut medio cognito.
10. Cum visio creata sit participatio increata visionis.
11. Et quia videntur in DEO sicut in causa.
12. Habent conexioneem cum creaturis.
13. Medium cognitum non repugnat visioni objecti ut in se est.
14. Essentia Divina creaturas representat ad modum actus puri subjectivè, non objectivè.
15. Idem medium diversimode applicatum, non representat idem.
16. Datur ratio, cur Divina essentia aliquas non omnes creaturas representet.
17. Proxima radix videndi plures creaturas possibilis est lumen gloria.
18. Proxima radix videndi creaturas actuales est libera Dei ordinatio.
19. Intellectus diversa ratione ab essentia Divina determinatur ad videnda, quæ sunt formaliter, & quæ sunt eminenter in DEO.
20. Altiqva ratio videndi hæc potius, quàm illa possibilis est eorumdem perfectio.

§. I.

Creatura formaliter videntur in DEO.

Notandum primò. De facto aliquas creaturas à Beatis videt. & constat primò ex Jo. 17. Hac est vita eterna, ut cognoscant te DEVM verum. R. P. Mez. g. Theol. schol. Tom. I.

rum, & quem misisti JESVM Christum: in Christo autem est humanitas creata. Constat secundò ex definitione Concilii Senonensis & Tridentini, quòd sancti pro nobis orant, nostras orationes, necessitates, item mysteria gratia hæc obscurè credita cognoscant. Constat tertio ex communi Theologorum, quòd ad felicitatem Beatorum pertinet se invicem cognoscere, & ea quæ ad proprii status perfectionem pertinent. Quæstio igitur est, quo modo illa cognoscant. Ubi

Notandum secundò. Duplici modo posse intelligi, quòd aliqua creatura ex vi beatificæ visionis à beatis videantur: primò causaliter, secundò formaliter. Causaliter videntur, si visio beatifica est causa, ut ipsius intuitu Beatis per distinctam cognitionem & revelationem extra visionem divinæ essentia aliqua creatura manifestentur: formaliter videntur, si creatura ipso actu visionis in divina essentia conspiciuntur.

Cæterum hoc rursus dupliciter potest intelligi, vel quòd divina essentia representet creaturas per modum speciei intelligibilis, & mediū incogniti, quo modo representat se ipsam, vel per modum speculi, & mediū cogniti, quo modo effectus videtur in causa, exemplatum in exemplari, ideatum in idea. Nullas creaturas neque possibiles neque actuales videri in Divina essentia, tanquam medio prius cognito, est sententia Valquii, cui adherent Alarcon & Becanus: videri creaturas possibiles hoc modo, non autem actuales, Durandus censuit, quem sequitur Herice 3. disp. 51. & 52. Tam de possibilibus, quàm de actualibus affirmat S. Doctor in præfati a. 8. & 9. sit igitur.

CONCLUSIO I. Creatura tam actuales, quàm possibiles ex vi beatificæ visionis non tantum causaliter, sed formaliter & secundum esse suum proprium & formale videntur in DEO. Ita S. D. loco cit. & infra. q. 58. a. 7. de Angelis loquens: Non enim videndo Verbum, cognoscuntur.

cognoscunt solum illud esse rerum, quod habent in Verbo, sed illud esse, quod habent in propria natura.

Probatur primò authoritate. Nam SS. P. P. passim docent creaturas in Verbo videri, sicut in speculo, ideòque D. August. cognitionem creaturarum, quam habent Beati, distinxit in *matutinam & vespertinam*: quarum illa sit nobilior & clarior cognitio creaturarum in Verbo clarè viso: illa *decolorator* & ignobilior cognitio earundem extra Verbum & visionem essentiaè divinæ. Concilium quoque Senonense decreto 13. expressè dicit: *Beatis pervivum esse divinitatis speculum, in quo quicquid illorum interfit, eluceat*:

Qua verba secundùm proprietatem sensus non possunt facere sensum causalem: quis enim rectè dixerit, beatos in suis meritis videre DEUM & creaturas, eò quòd merita sint motivum causale, propter quod Beati vident DEUM & creaturas? consequenter si essentia clarè visa tantum foret motivum causale videndi creaturas, pariter non posset dici, Beatos in divina essentia, sed propter divinam essentiam videre creaturas.

4. Probatur secundò ratione. Divina essentia est medium idoneum representandi creaturas, idque facit ad majorem perfectionem visionis, nec est assignabilis ulla implicancia: ergo Beati vident formaliter creaturas in DEO. Antecedens quo ad 3. p. ex solutione objectionum patet. quoad 1. p. probatur primò: quia effectus videri potest in causa & conclusio in principiis: sed omnes creaturae perfectius continentur in divina essentia, quam ulli effectus in sua causa: ergo in essentia divina creaturae idoneè videri possunt. Secundò, quia DEUS creaturas non per aliud medium videt, quam per suammet essentiam, ut sequenti disputatione dicemus: ergo etiam Beati hoc modo vident; siquidem visio beatorum est participatio divinae scientiaè.

Ex quo antecedens etiam probatur quoad 2. p. quia quod pertinet ad perfectionem divinæ scientiaè, etiam pertinet ad perfectionem visionis, quæ est participatio illius: sed videre creaturas in sua essentia pertinet ad perfectionem divinæ scientiaè: ergo etiam pertinet, & conducit ad perfectionem visionis, maxime quia perfectio cognitionis derivatur à perfectione medii, per quod videtur objectum: sed nullum potest esse medium perfectius, quam divina essentia, ergo.

5. Objicies. Si creaturae possibiles formaliter videntur in divina essentia, videntur propter necessariam connexionem divinæ essentiaè cum creaturis possibilibus, sed hoc diceret in DEO magnam imperfectionem: ergo formaliter in divina essentia videri non possunt. Minor probatur. Si divina essentia habet connexionem necessariam cum creaturis possibilibus, tunc sequitur, quòd implicante creaturâ etiam implicaret DEUS, sed hoc dicit imperfectionem: quia utique est perfectius, ut DEUS non implicet, etiam implicante creaturâ, quam ut implicet implicante creaturâ: hoc enim videtur arguere dependentiam divinæ omnipotentiaè, à possibilitate creaturarum.

6. Confirm. primò. Si DEUS haberet necessariam connexionem cum creaturis possibilibus, creaturae possibiles essent ens a què necessarium, quam divina omnipotentia, & DEUS ipse: quia sicut impli-

cante DEO implicarent creaturae: ita implicante possibilitate creaturarum implicaret DEUS. Imò secundò. Si una musica redderetur impossibilis, DEUS non esset omnipotens. Ac tertio. DEUS ad sui existentiam indigeret possibilitate creaturarum, quæ omnia dicunt magnam imperfectionem.

Resp. Creaturae videntur in divina essentia propter hujus connexionem cum creaturis, quæ sit connexio eminentialis & causalis continentia, conc. aliqujus dependentia, nego. Et ad prob. min. dist. seq. majoris. Sequitur implicante creaturâ implicare DEUM consecutivè, à posteriori, & (ut vocant) per locum extrinsecum conc. formaliter à priori & per locum intrinsecum, nego. non enim divina omnipotentia in possibilitate, sed possibilitas creaturarum fundatur in omnipotentia DEI. Et sic tam parum potest DEUS mutare possibilitatem creaturarum, quam parum potest abdicare suam omnipotentiam: ex qua denominatio entis possibilis derivatur.

Neque hoc arguit imperfectionem, sed infinitam perfectionem, & immutabilitatem DEI. Unde falsum est, quòd sit major perfectio DEUM non implicare implicante creaturâ: falsum quoque est, quòd creaturae possibiles essent ens a què necessarium, quia illa possibilitatis necessitas esset ab alio, & dependenter ab omni potentia DEI: necessitas verò omnipotentiaè est à se independenter à creatura: & sic patet reponso ad 1. & 2. Confirmationem. Ad 3. Resp. DEUS indigeret possibilitate creaturarum, si per ly *indigere* nil aliud velis, quam connotationem & exigentiam hujus termini extrinseci, conc. si velis existentiam intrinseci complementi, sic nego: ista indigentia dicit, illa non dicit imperfectionem.

§. II.

Creaturae videntur in DEO, ut medio cognitis.

CONCLUSIO II. *Beati vident creaturas in divina essentia non tanquam in medio incognito representante creaturas insar specie intelligibiles, sed tanquam in medio cognito, quæ illas sub ratione ideae ut ideata, sub ratione omnipotentiaè, ut effectus, sub ratione artis, ut arte facta representat. Ita communis Thomistarum.*

Probatur primò. Visio beatifica est participatio illius visionis & scientiaè, quæ DEUS creaturas in se ipso videt, sed videt illas in se ipso, tanquam in causa: ergo etiam Beati vident creaturas in DEO tanquam in causa: Minoris notitiam & probationem dabit sequens disputatione.

Probatur secundò. Qui videt objectum in alio tanquam in causa, videt illud tanquam in medio cognito, sed Beati vident creaturas in DEO, sicut in causa: ergo vident sicut in medio cognito. Major est clara. Minor, quæ est S. Doct. probatur. Eo modo Beati vident creaturas in DEO, quo modo in illo continentur; sed creaturae secundum esse suum formale & ultimas differentias continentur in DEO sicut in causa, arte, idea, per quam factæ sunt; ergo in illo etiam videntur tanquam in causa: unde S. August. loc. cit. dicit videri creaturas in Verbo, tanquam in eo, per quod facta sunt omnia. Et II. de Civ. c. 7. *Cognitio creaturae in se ipsa decolorator est, quam cum in DEI sapientia cognoscitur, velut in arte, quæ facta est.* & D.